

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 422/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť T. Š., D., zastúpenej advokátom JUDr. J. Z., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2008 doručená sťažnosť T. Š., D. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na bývalom Obvodnom súde Bratislava IV bola proti sťažovateľke podaná 22. októbra 1996 žaloba o ochranu osobnosti. Dňa 22. januára 1998 bol vydaný vo veci rozsudok, proti ktorému sa sťažovateľka 1. apríla 1998 odvolala. V rámci odvolacieho konania podala sťažovateľka námietku zaujatosti. Krajský súd však konal ďalej bez toho, aby uplatnenú námietku zaujatosti predložil na rozhodnutie nadriadenému súdu a rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98 z 10. decembra 1999. Sťažovateľka preto podala 16. februára 2000 proti uvedenému rozsudku dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 Cdo 258/2007, 3 Cdo 63/2008 z 29. apríla 2008 a ktorým druhostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

V rozsudku najvyšší súd okrem iného uviedol: *„Obsah spisu (vid' vyššie opísané podstatné časti priebehu konania) svedčí o tom, že žalovaná 3. decembra 1999, teda ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej (10. decembra 1999) vzniesla námietku zaujatosti, ktorá sa len sčasti obsahovo kryla s jej skoršími námietkami zaujatosti a obsahovala aj také nové tvrdenia a žalovanou novo namietané skutočnosti a argumenty, ktoré v skorších námietkach zaujatosti neuplatnila. Išlo jednak o poukázanie na (údajné) výsledky prešetrenia jej sťažnosti predsedníčkou Krajského súdu v Bratislave (ktorá mala potvrdiť, že správanie predsedu odvolacieho senátu voči nej bolo nevhodné do tej miery, že voči nemu budú vyvodené dôsledky), jednak o tvrdenie žalovanej, v zmysle ktorého sa členovia senátu zo solidarity s JUDr. A. M. dopustili klamstva tvrdením, že jeho konanie na odvolacom pojednávaní nebolo arogantné, a napokon o tvrdenie, že JUDr. A. M. potvrdila určité skutočnosti z pojednávania, i keď sa ho osobne nezúčastnila. So zreteľom na tieto časti námietky zaujatosti vznesenej žalovanou 3. decembra 1999 je opodstatnený záver, že tu nešlo len o opakované oznámenie tých istých skutočností, o ktorých už bolo súdom skôr rozhodnuté. Po vznesení tejto námietky bolo preto možné zo strany súdu vykonať len úkony, ktoré neznesli odklad, nie však vec prejednať a rozhodnúť. Pokiaľ za tejto procesnej situácie nebola námietka zaujatosti žalovanej predložená na rozhodnutie nadriadenému súdu, došlo zo strany odvolacieho súdu k procesné nesprávnemu postupu, ktorým bola žalovanej znemožnená realizácia jej procesného práva domôcť sa podaním*

námietky zaujatosti toho, aby nadriadený súd posúdil, či so zreteľom na ňou uvádzané skutočnosti môžu vzniknúť pochybnosti o nezaujatosti namietaných sudcov, a aby nadriadený súd rozhodol, či namietaní sudcovia sú alebo nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí. Tento procesne vadný postup odvolacieho súdu vykazuje znaky odňatia možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f) O. s. p.

Výskyt niektorej z väd uvedených v § 237 O. s. p. zakladá v každom prípade prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v takto postihnutom konaní; zároveň je ale tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť, lebo takéto rozhodnutie nemožno považovať za správne. So zreteľom na uvedenú vadu Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O. s. p. a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O. s. p.).“

V postupe krajského súdu ako odvolacieho súdu vidí sťažovateľka porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v tejto súvislosti uvádza: *„Porušené základné právo v tomto konaní na odvolacom súde treba vidieť v tom, že súd odňal svojím zámerným porušením práva sťažovateľke možnosť prejednávania jej odvolania pred odvolacím súdom a odňal jej možnosť predložiť dôkazy, ktoré mali preukázať vykonštruovanosť žaloby proti nej.“*

V závere sťažnosti sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu, aby vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd Bratislava porušil právo sťažovateľky v konaní pod sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98 v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR i Dohovoru o ochrane ĽPZS - čl. 6 ods. 1,

2. ÚS SR priznáva sťažovateľke spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 200.000,- Sk, ktoré je povinný vyplatiť porušovateľ na adresu sťažovateľky, do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu,

3. porušovateľ je povinný nahradiť trovy konania a právneho zastúpenia sťažovateľky na adresu právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že napriek kvalifikovanému právnenému zastúpeniu sťažovateľky advokátom je obsah sťažnosti v jednotlivých jej častiach, ale aj ako celku nejasný. V jej petite sťažovateľka žiada vyslovenie porušenia svojich práv krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98 „v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR i Dohovoru o ochrane LPZS - čl. 6 ods. 1“, pričom však základom jej námietok v odôvodnení sťažnosti nie sú prietahy v konaní, ale skutočnosť, že krajský súd jej odňal možnosť konať pred súdom, čo je podstatou základného práva na súdnu ochranu zaručeného

v čl. 46 ods. 1 ústavy. S touto nejednoznačnosťou obsahu sťažnosti sa ústavný súd vysporiadal tak, že posúdil samostatne obidva aspekty uvedených námietok.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zistil, že pôvodné odvolacie konanie začaté na základe odvolania sťažovateľky z 1. apríla 1998 skončilo na krajskom súde 10. decembra 1999 vydaním rozsudku. V rámci tohto obdobia sťažovateľka dvakrát namietala zaujatosť sudcov krajského súdu (podania doručené súdu 23. júna 1998 a 8. marca 1999) a o jej námietkach rozhodoval najvyšší súd (uznesenia zo 16. decembra 1998 a z 21. októbra 1999).

Aktuálne konanie na krajskom súde po zrušení jeho rozsudku z 10. decembra 1999 a vrátení veci na ďalšie konanie rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 258/2007, 3 Cdo 63/2008 z 29. apríla 2008 začalo krátko pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Odhlídnuc od toho, že sťažovateľka vlastne ani nenamieta v sťažnosti nečinnosť alebo iné prietahy krajského súdu v predmetnom konaní, je zrejmé, že v danom prípade objektívne nič nesignalizuje také nedostatky v postupe krajského súdu, ktoré by bolo možné označiť za zbytočné prietahy s následkom porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci princípom subsidiarity. Podľa neho rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, rozhodovať v konkrétnej veci a poskytnúť tak ochranu označeným základným právam alebo slobodám sťažovateľa, porušenie ktorých namieta (III. ÚS 181/04).

Vo vzťahu k namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Co 156/98, 20 Co 173/98 týkajúceho sa odňatia možnosti konať pred súdom (spadajúceho pod čl. 46 ods. 1 ústavy) ústavný súd konštatuje, že sa mohla sťažovateľka podľa zákona účinne domáhať svojho práva (a aj sa domáhala) využitím mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania). V tomto kontexte bol najvyšší súd (ako dovolací súd s plnou jurisdikciou, oprávnený preskúmať zákonnosť procesného postupu súdu odvolacieho) povinný poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľky, porušenie ktorých namieta v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Právomoc ústavného súdu je preto (s ohľadom na znenie čl. 127 ods. 1 ústavy) bezprostredne vo vzťahu k postupu krajského súdu v označenom konaní vylúčená a z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na to, že ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako celok, bolo bezpredmetné zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008